

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2021/22:SfU1

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar anslag för 2022 inom utgiftsområde 10 på ca 97,4 miljarder kronor i enlighet med utskottets förslag. Riksdagen har fastställt ramen för utgiftsområdet till 293 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslagit i budgetpropositionen. Utskottets förslag överensstämmer med det förslag som ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har lagt fram under utskottets beredning av ärendet. Det innebär ändringar i förhållande till budgetpropositionen när det gäller ett av anslagen. I övrigt ställer sig utskottet bakom budgetpropositionen. Utskottet tillstyrker delvis budgetpropositionen i denna del och tre motionsyrkanden om anslagens fördelning inom utgiftsramen. Övriga motioner avstyrks.

Regeringens förslag till bemyndigande om ekonomiska åtaganden samt ändringar i socialförsäkringsbalken och i lagen om sjuklön tillstyrks av utskottet.

I betänkandet finns en reservation (V) och fyra särskilda yttranden (S, C, V, L, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller anslagsbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:1 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning.

Cirka 20 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Utskottets överväganden.....	7
Mål för utgiftsområde 10.....	7
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 10	8
Statens budget inom utgiftsområde 10	15
Reservation	31
Mål för utgiftsområde 10, punkt 1 (V)	31
Särskilda yttranden	32
1. Statens budget inom utgiftsområde 10, punkt 2 (S, MP)	32
2. Statens budget inom utgiftsområde 10, punkt 2 (C)	33
3. Statens budget inom utgiftsområde 10, punkt 2 (V)	33
4. Statens budget inom utgiftsområde 10, punkt 2 (L).....	34
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	36
Propositionen	36
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	36
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag	39
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	40
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens lagförslag	41
<i>Bilaga 5</i>	
Utskottets lagförslag	51

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Mål för utgiftsområde 10

Riksdagen avslår motion

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation (V)

2. Statens budget inom utgiftsområde 10

a) Anslagen för 2022

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor utskottet anger, anslagen för 2022 inom utgiftsområde 10 enligt utskottets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2021/22:1 utgiftsområde 10 punkt 5 och motionerna

2021/22:3898 av Julia Kronlid m.fl. (SD),

2021/22:4017 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1 och

2021/22:4148 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 1 och

avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5 och 25,

2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 4, 9 och 25,

2021/22:3210 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V),

2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 11,

2021/22:3948 av Bengt Eliasson m.fl. (L),

2021/22:4148 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 2,

2021/22:4168 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 31 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 1, 9, 14, 15 och 23.

b) Lagförslagen

Riksdagen antar

1. regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken,

2. regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken,

3. regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön,

4. det av utskottet i bilaga 5 framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (2021:990) om ändring i socialförsäkringsbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:1 utgiftsområde 10 punkterna 1–3.

c) Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försäkringskassans behov av

likviditet vid utbetalning av ersättning för vård i andra länder som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 170 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:1 utgiftsområde 10 punkt 4.

Stockholm den 9 december 2021

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S)*, Carina Ohlsson (S)*, Mattias Karlsson i Luleå (M), Ludvig Aspling (SD), Teresa Carvalho (S)*, Martina Johansson (C)*, Ida Gabrielsson (V)*, Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Emilia Töyrä (S)*, Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S)*, Bengt Eliasson (L)*, Arin Karapet (M), Jennie Åfeldt (SD) och Maria Ferm (MP)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 2, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2021/22:1 i de delar som gäller utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2021/22. Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har under utskottets beredning av ärendet justerat sina yrkanden jämfört med sina respektive motioner och lagt fram ett gemensamt förslag.

Den 25 januari 2019 överlämnade utredningen om en trygg sjukförsäkring med människan i centrum sitt delbetänkande Ingen regel utan undantag – en trygg sjukförsäkring med människan i centrum (SOU 2019:2) till regeringen. Den 31 januari 2020 överlämnade utredningen sitt delbetänkande En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabiliteringen (SOU 2020:6). Därefter, den 29 april 2020, överlämnade utredningen sitt slutbetänkande En sjukförsäkring anpassad efter individen (SOU 2020:26) till regeringen. En arbetsgrupp inom Regeringskansliet har sedan utarbetat promemorian Undantag från bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete vid uppskjuten vård och rehabilitering.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1. I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2022 och de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna föreslår i sina respektive budgetmotioner. I bilaga 3 finns utskottets förslag till anslagsfördelning. Regeringens lagförslag finns i bilaga 4.

I propositionen finns förslag till ändringar i 27 kap. 48 § socialförsäkringsbalken som föreslås träda i kraft den 1 februari 2022. Riksdagen beslutade den 27 oktober 2021 om ändringar i samma paragraf med ikraftträdande den 1 september 2022 (prop. 2020/21:171, bet. 2021/22:SfU5, rskr. 2021/22:21), SFS 2021:990. För att uppnå en lagteknisk samordning lägger utskottet fram ett eget lagförslag i bilaga 5.

Under beredningen av ärendet har Försäkringskassans generaldirektör Nils Öberg informerat utskottet om myndighetens arbete.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har den 24 november 2021 bifallit finansutskottets förslag och bestämt utgiftsramen för 2022 för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning till 97 428 457 000 kronor (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). Det är 293 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen. I detta betänkande föreslår socialförsäkringsutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndigande om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 10 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. I det avsnittet tar utskottet också upp de tillkännagivanden till regeringen som redovisas i budgetpropositionen inom utgiftsområde 10. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de alternativa förslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 10, vilket även inkluderar förslag om bemyndigande och förslag till lagändringar.

Utskottets överväganden

Mål för utgiftsområde 10

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att ändra målet för utgiftsområde 10.

Jämför reservationen (V).

Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning är att frånvaron från arbete på grund av sjukdom ska ligga på en långsiktigt stabil och låg nivå (prop. 2008/09:1 utg.omr. 10 avsnitt 2.3, bet. 2008/09:SfU1, rskr. 2008/09:138).

Motionen

Ida Gabrielsson m.fl. (V) begär i kommittémotion 2021/22:2595 yrkande 3 att regeringen ska återkomma med förslag om att ändra målet för utgiftsområde 10 till ”att ge ekonomisk trygghet vid sjukdom och ett effektivt stöd för att försäkrade ska återfå arbetsförmågan och återgå i arbete”, och att detta bör vara vägledande för regeringens styrning av Försäkringskassan och återspeglas i regleringsbrevet. Motionärerna anser att det nuvarande målet för utgiftsområdet har lett till att bl.a. sjukförsäkringen stramats upp. Försäkringskassan har i stället för att satsa på det förebyggande arbetet, ett mer hållbart arbetsliv och rehabilitering minskat möjligheterna för den försäkrade att beviljas sjukpenning.

Utskottets ställningstagande

I propositionen framkommer att Sverige för närvarande har en låg sjukfrånvaro, men att den inte är långsiktigt stabil. Det anges att det fortfarande finns oförklarade regionala skillnader i sjukfrånvaron. Vidare anses kvinnors fortsatt höga sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa och fortsatt höga avslagsandelar som påvisats i handläggningen bekymmersamma.

Utskottet anger i betänkande 2008/09:SfU1 att det är av stor vikt att frånvaron från arbete på grund av sjukdom kommer ned på en låg nivå och att den också långsiktigt behålls på denna nivå. Osakliga fluktuationer i samband med förändringar i konjunkturen bör inte uppkomma. Det är även viktigt att komma till rätta med sådana regionala skillnader i ohälsotoalet som inte är sakligt motiverade utan beror på att reglerna tillämpas på ett olikformigt sätt.

Enligt utskottet är det även fortsättningsvis viktigt att frånvaron från arbete på grund av sjukdom ligger på en stabil och låg nivå samt att den också

långsiktigt hålls på denna nivå. Detta förutsätter enligt utskottets mening att fokus bör ligga på förebyggande, rehabiliterande och samordnade insatser.

Utskottet anser att det inte finns anledning att ändra målet för utgiftsområde 10. Motion 2021/22:2595 (V) yrkande 3 avstyrks därmed.

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 10

Propositionen

Målet för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning är att frånvaron från arbete på grund av sjukdom ska ligga på en långsiktigt stabil och låg nivå.

Regeringen har preciserat målet enligt följande. Sjukfrånvaron ska inte variera mer än inom ramen för normala säsongsvariationer, osakliga skillnader i sjukfrånvaron ska inte förekomma och skillnaden i sjukfrånvaron mellan kvinnor och män ska minska.

De centrala indikatorer som regeringen använder för att redovisa resultaten inom utgiftsområdet är följande:

- ohälsotalet – antal nettodagar per år som personer 16–64 år i genomsnitt har sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjuk- eller aktivitetsersättning
- sjukpenningtalet – antal nettodagar per år som personer 16–64 år i genomsnitt har sjuk- eller rehabiliteringspenning
- antal pågående sjukfall
- antal nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar
- observerat och standardiserat medelantal sjukpenningdagar per person 16–64 år i respektive län.

Utöver detta görs en internationell jämförelse av hur den svenska sjukfrånvaron förhåller sig till sjukfrånvaron i de länder som utgjorde EU före utvidgningen 2004 (EU15) med hjälp av arbetskraftsundersökningar. Vidare redovisas resultatet av insatser som vidtagits av aktörerna i sjuk-skrivningsprocessen som bedöms ha betydelse för sjukfrånvarons utveckling.

Regeringen anger liksom tidigare år att sjukpenningtalet fortsätter att sjunka från en redan låg nivå. Regeringen anför att detta kan bero på att sjukfallens varaktighet har minskat. Dessutom anføres att Försäkringskassans ändrade handläggningsrutiner kan ha inneburit ett ökande antal avslag efter dag 180 i sjukperioden.

Regeringen anger att inflödet till sjukförsäkringen fortsätter att öka och att det liksom 2019 i första hand bedöms vara en effekt av pandemin. Det konstateras att sjukfall med diagnosen covid-19 i de flesta fall har avslutats efter en relativt kort tid. På grund av covid-19 har nödvändiga omprioriteringar gjorts inom hälso- och sjukvården. Det har medfört att viss planerad vård har behövt ställas in eller skjutas upp och att sjukfall därmed har förlängts. Sammantaget bedöms dock effekterna på den totala sjukfrånvaron ha varit

begränsade. De särskilda åtgärder som har vidtagits som ersättning för karens-avdrag och ersättning till riskgrupper anser regeringen har begränsat effekterna av pandemin för den enskilde och för samhället. Dessa åtgärder anses därför ha haft begränsade effekter när det gäller sjukpenningtalet.

Minskningen av sjukpenningtalet under 2020 sammanfaller liksom tidigare år med mycket låga nivåer på nybeviljande av sjukersättning. Sett till indikatorn ohälsotal fortsätter sjukfrånvaron att vara låg. Regeringen bedömer att minskningen av ohälsotalet sannolikt kommer att fortsätta de närmaste åren, då antalet försäkrade med sjukersättning förväntas minska ytterligare.

Det finns oförklarade regionala skillnader i sjukfrånvaron. Regeringen anger att kunskapen är begränsad och att det är oklart om det beror på att det finns skillnader i sjukskrivningsmönster och sjukskrivningspraxis på vård-enhetsnivå eller om det orsakats av skillnader i Försäkringskassans handläggning av sjukförsäkringen.

Regeringen framhåller att kvinnors fortsatt höga sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa är bekymmersam. Höga prestationskrav och yrken med krav på högt emotionellt och psykologiskt engagemang, vilket kännetecknar de s.k. kontaktyrken där många kvinnor arbetar, kan enligt regeringen bidra till att kvinnor har en hög risk för sjukskrivning med psykiatriska diagnoser. Ytterligare en faktor som kan bidra till kvinnors sjukskrivningar med psykiatriska diagnoser är enligt regeringen att kvinnor fortfarande tar ett större ansvar för obetalt hem- och omsorgsarbete, dvs. i större utsträckning än män kombinerar förvärsarbete med huvudansvaret för barn och hem. Berörda aktörer – Försäkringskassan, arbetsgivare och hälso- och sjukvården – behöver därför vidta insatser för att förebygga och förkorta sjukskrivningar med psykiatriska diagnoser i allmänhet och bland kvinnor i synnerhet.

Regeringen anger att brister i Försäkringskassans handläggning är oroande mot bakgrund av en hög andel avslagsbeslut när det gäller sjukpenningen samt aktivitets- och sjukersättningen. För närvarande genomför Försäkringskassan därför en genomlysning av förvaltningen av sjukförsäkringen för att åtgärda brister i handläggningen. Vidare granskar Statskontoret de åtgärder som Försäkringskassan vidtar i sin genomlysning av förvaltningen av sjukförsäkringen (S2021/04616). Avsikten med uppdraget är att säkerställa att de åtgärder som Försäkringskassan vidtar med anledning av genomlysningen leder till att försäkrade får sin rätt till ersättning utredd och prövad och så tidigt som möjligt ges de förebyggande insatser eller det stöd för att återgå till arbete som de har rätt till.

Regeringens sammantagna bedömning är att målet om en långsiktigt stabil och låg sjukfrånvaro delvis har uppfyllts under resultatåret. Sjukfrånvaron är låg, men bedöms inte vara långsiktigt stabil med hänsyn till nuvarande omständigheter och identifierade brister.

Redovisade tillkännagivanden

Försäkringskassans handläggning av sjukförsäkringsärenden

Riksdagen har genom ett tillkännagivande uppmanat regeringen att snarast ta ett helhetsgrepp för att underlätta återgång till arbete för den som nekats sjukpenning (bet. 2020/21:SfU10 punkt 1, rskr. 2020/21:111). Med anledning bl.a. av riksdagens tillkännagivande har regeringen vidtagit följande åtgärder:

- I propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Vissa ändrade regler inom sjukförsäkringen (prop. 2020/21:78) lämnades förslag för att åstadkomma en mer flexibel rehabiliteringskedja och ge större möjligheter för den som är sjukskriven att i första hand återgå till arbete hos sin nuvarande arbetsgivare. Det ska skapa förutsättningar för en mer hållbar återgång till arbete. Det innebär i sin tur att färre människor kommer att lämna sjukförsäkringen för att övergå till arbetsmarknaden vid dag 180. Lagändringen trädde i kraft den 15 mars 2021.
- I propositionen Angiven yrkesgrupp – åtgärder för en begriplig sjukförsäkring (2020/21:171) lämnade regeringen förslag om att begreppet normalt förekommande arbete ska förtydligas för att bedömningen av arbetsförmågan vid dag 180 i rehabiliteringskedjan ska kunna göras gentemot ett förvärsarbete i en sådan angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Lagändringen träder i kraft den 1 september 2022. Vidare har regeringen gett Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i uppdrag att utveckla ett kunskapsmaterial som ska kunna användas som ett stöd för när det ska bedömas om en försäkrad har arbetsförmåga i ett normalt förekommande arbete inom en angiven yrkesgrupp (S2021/03698). Kunskapsmaterialet bedöms bidra till att bedömningar och beslut inom sjukförsäkringen när det gäller arbetsförmåga blir begripliga och transparenta och underlätta samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen och återgången till arbete för den som nekats sjukpenning.
- Regeringen har även gett Försäkringskassan i uppdrag att förbättra stödet till unga som får avslag på ansökan om aktivitetsersättning (S2019/03413). De erfarenheter som gjorts inom ramen för uppdraget kommer enligt Försäkringskassan att användas för att underlätta återgång till arbete även för dem som nekats sjukpenning.

Regeringen bedömer att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Vidare har riksdagen genom ett tillkännagivande uppmanat regeringen att vidta åtgärder enligt reservation 12 under punkt 5 om stärkt rehabiliteringskedja och återkomma med lagförslag i enlighet med det anförda (bet. 2017/18:SfU1 res. 12 punkt 5, rskr. 2017/18:124). Riksdagens beslut innebär att kontrollinsatser av olika slag, inklusive tidsgränser, minskar användningen av sjukförsäkringen, både direkt via kontrollerna i sig och indirekt via drivkrafter att inte vilja bli kontrollerad. En regelbunden uppföljning av den försäkrades arbetsförmåga bör därför göras under hela sjukfallet fram till en

bortre tidsgräns. För att säkerställa en regelbunden uppföljning av den försäkrades arbetsförmåga har regeringen vidtagit följande åtgärder:

- Försäkringskassan har getts i uppdrag att stärka sjukförsäkringshandläggningen för att åstadkomma en välfungerande sjukskrivningsprocess (S2015/07316), att inom ramen för sitt lagstadgade samordningsansvar förstärka arbetet med att ge stöd till sjukskrivna individer för återgången till arbete (S2018/00529) och att förbättra kvaliteten i ärenden om rätt till sjukpenning (S2020/06863).
- Den tidigare redovisade lagändringen, som trädde i kraft den 15 mars 2021, ska åstadkomma en mer flexibel rehabiliteringskedja.

Regeringen bedömer att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Hälso- och sjukvårdens insatser

Riksdagen har uppmanat regeringen genom ett tillkännagivande att dels ge Försäkringskassan i uppdrag att följa upp läkarintygsskrivande, dels tillsätta en utredning för att motverka osakliga könsskillnader i sjukfrånvaro (bet. 2019/20:SfU13 punkt 1, rskr. 2019/20:171). Regeringen har som ett första steg, i regleringsbrevet för 2021 gett Försäkringskassan i uppdrag att skapa förutsättningar för systematiska uppföljningar av läkarintyg på vårdenhetsnivå. Försäkringskassan redovisade uppdraget den 29 juni 2021. Vid genomförandet av uppdraget har Försäkringskassan haft dialog med Socialstyrelsen och hälso- och sjukvården och den gemensamma bilden är att uppföljningar kan vara till nytta inom samverkansarbetet. Försäkringskassan föreslår att en gemensam analys genomförs av samtliga aktörer med utgångspunkt i de frågeställningar som har identifierats. Regeringen bedömer att det behövs ökad kunskap om risken för osakliga skillnader i sjukfrånvaro mellan kvinnor och män. Systematisk uppföljning av läkarintyg innebär exempelvis uppföljning av läkares sjukskrivningspraxis på olika vårdenheter avseende skillnader mellan kvinnor och män. Detta bidrar till samverkan mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården samt kompletterar regionernas kvalitetsuppföljning. Regeringen avser att vidta ytterligare åtgärder för att åstadkomma en systematisk uppföljning av läkarintyg.

Tilkännagivandet bedöms inte vara slutbehandlat.

Tillfällig ersättning till riskgrupper

Riksdagen har genom ett tillkännagivande om förebyggande sjukpenning för riskgrupper uppmanat regeringen att ge en lämplig myndighet i uppdrag att definiera vilka grupper i arbetsför ålder som bedöms löpa risk att få ett särskilt allvarligt sjukdomsförlopp vid insjuknande i covid-19 och därefter snarast återkomma med ett förslag som säkerställer att personer som ingår i dessa grupper under en begränsad tid ges ett effektivt skydd genom socialförsäkringssystemet, utan att en ökad administrativ börda läggs på sjukvården, samt säkerställer möjligheter till kontroll och en effektiv administration av utbetalningarna (bet. 2019/20:SoU21, rskr. 2019/20:215). Regeringen

beslutade den 25 juni 2020 om förordningen (2020:582) om viss sjukpenning i förebyggande syfte och viss smittbärrpenning med anledning av sjukdomen covid-19. Personer i vissa angivna riskgrupper som, helt eller delvis, avstår från förvärvsarbete för att undvika att smittas av viruset som orsakar sjukdomen covid-19 kan få rätt till förebyggande sjukpenning. Rätt till smittbärrpenning kan ges till vissa närstående med anhöriga i en riskgrupp. Förordningen trädde i kraft den 1 juli 2020. Förordningen ersattes den 6 februari 2021 av förordningen (2021:60) om viss sjukpenning i förebyggande syfte och viss smittbärrpenning med anledning av sjukdomen covid-19.

Tillkännagivandet bedöms därmed vara slutbehandlat.

Vidare har riksdagen genom ett tillkännagivande om förebyggande sjukpenning för riskgrupper uppmanat regeringen att vidta de åtgärder som krävs för att ersättning till riskgrupper i form av viss sjukpenning i förebyggande syfte ska kunna betalas ut tills fas 3 i den nationella planen för vaccination mot covid-19 är avslutad (bet. 2020/21:SfU25, rskr. 2020/21:259). Som en följd av det föreslog regeringen i Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar inom sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur, idrott och civilsamhälle samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset att anslaget 1:1 inom utgiftsområde 10 skulle ökas med 75 miljoner kronor för att ersättning till riskgrupper i form av viss sjukpenning i förebyggande syfte skulle kunna lämnas för tiden fram t.o.m. september 2021. Förslaget lämnades i Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur, idrott och civilsamhälle samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:208, bet. 2020/21:FiU52, rskr. 2020/21:416). Riksdagen biföll regeringens förslag den 23 juni 2021, och samma dag beslutade regeringen att förlänga giltighetstiden av förordningen (2021:60) om viss sjukpenning i förebyggande syfte och viss smittbärrpenning med anledning av sjukdomen covid-19 t.o.m. den 30 september 2021. Alla Sveriges regioner arbetar nu med vaccinationer enligt fas 4.

Tillkännagivandet anses därmed vara slutbehandlat.

Utskottets bedömning

Regeringens resultatredovisning är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. En utgångspunkt för utskottets uppföljning av regeringens resultatredovisning är att det ska vara möjligt att följa kopplingen mellan mål, gjorda insatser, uppnådda resultat och regeringens anslagsförslag. Skälet är att utskottet ska kunna göra prioriteringar i beredningen av regeringens budgetförslag och genomföra arbetet med uppföljning och utvärdering i enlighet med regeringsformen. Regeringens redovisning och bedömning av resultat behöver därför ha en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till mål och anslagna medel.

Utskottet konstaterar att regeringen och riksdagen sedan flera år för en dialog om utvecklingen av den ekonomiska styrningen. I budgetpropositionen redovisar regeringen också att utvecklingsarbetet i Regeringskansliet med att utforma resultatredovisningen i budgetpropositionen i enlighet med de riktlinjer som beslutades 2021 har fortsatt. Utskottet anser att det är väsentligt att utvecklingsarbetet av den ekonomiska styrningen fortsätter och betonar vikten av fortsatt dialog mellan riksdagen och regeringen.

Utskottet noterar att den målstruktur med preciserade delmål och indikatorer som regeringen beslutat om för att mäta resultaten inom utgiftsområdet på ett tydligt sätt utgår från det övergripande mål som riksdagen beslutat om. Tidsserierna för indikatorerna som redovisas i diagram är långa, vilket gör att det går att följa utvecklingen för resultatet över tid. Sammantaget bedömer utskottet att den tydliga målstrukturen och de långa tidsserierna ger goda förutsättningar för en strukturerad redovisning av de resultat som uppnåtts inom utgiftsområdet över tid i förhållande till uppställda mål. Vidare är det tydligt att regeringen övervägt i vilken ordning indikatorerna redovisas. Utskottet ser positivt på att regeringen liksom tidigare år samlat bedömer målpuppfyllelsen för utgiftsområdet under en rubrik.

Utskottet anser dock att det även fortsättningsvis finns behov av en fördjupad analys av resultatet för att detta ska kunna utgöra ett underlag för att bedöma målpuppfyllelsen i förhållande till de riksdagsbundna målen. Utskottet anser att det är betydelsefullt att arbetet utvecklas för att riksdagen ska få en bättre bild av resultaten av insatserna och därigenom ett bra beslutsunderlag för sitt ställningstagande.

Av resultatredovisningen framkommer att sjukpenningtalet trots pandemin fortsätter att minska mellan 2019 och 2020. Även om pandemin har lett till ett ökat antal ansökningar om sjukpenning har effekten på sjukpenningtalet enligt regeringen motverkats av att antalet pågående sjukfall har minskat. Det framkommer vidare att det totala antalet personer med sjukersättning minskade mellan 2019 och 2020. Även andelen avslag på nya ansökningar om sjukersättning minskade mellan 2019 och 2020. Någon djupare analys eller förklaring till förändringarna ges inte. I regeringens avslutande analys av målpuppfyllelsen redovisas att Försäkringskassan och Inspektionen för socialförsäkringen anger att det finns brister i Försäkringskassans arbete med att utreda, bedöma och besluta om rätt till ersättning. Både när det gäller sjukpenningen samt aktivitets- och sjukersättningen saknar utskottet en tydligare beskrivning av kopplingen mellan mål, insatser och resultat.

Utskottet anser att det är angeläget att användningen av statliga medel följs upp löpande kopplat till resultatet. Resultatredovisningen bör därför omfatta såväl insatser som resultat av åtgärder för att nå målen. Av avsnittet om Försäkringskassan och övriga aktörer framgår vilka åtgärder som vidtagits men inte resultaten av dessa. I årets redovisning får detta dock anses rimligt eftersom flera åtgärder har vidtagits relativt nyligen, bl.a. som ett resultat av riksdagens tillkännagivanden till regeringen, och det kan behöva löpa viss tid innan åtgärderna får avsedd effekt.

Utskottet kan konstatera att Statskontoret har i uppdrag att i sin genomlysning av förvaltningen av sjukförsäkringen granska de åtgärder som Försäkringskassan vidtar. I granskningen ingår att bl.a. analysera om Försäkringskassans nuvarande kvantitativa och kvalitativa indikatorer och mått är ändamålsenliga för att följa upp att människor får sin rätt till ersättning utredd och prövad och ges de förebyggande insatser eller det stöd för återgång i arbete de har rätt till. Utskottet ser positivt på att förutsättningarna att följa utvecklingen inom detta område förbättras.

I övrigt noterar utskottet följande. För anslaget 1:6 Bidrag till sjukskrivningsprocessen, tabell 3.16, saknas uppgifter om vad besparingen 950 000 000 kronor för beslutade, föreslagna och aviserade reformer avser. Av tidigare avsnitt i propositionen framgår att regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner sedan 2006 har ingått överenskommelser för att stimulera regionerna att ge sjukskrivningsfrågan högre prioritet i hälso- och sjukvården och för att utveckla sjukskrivningsprocessen samt att överenskommelserna omfattar totalt 944 miljoner kronor som betalas ut under 2021. Därefter upphör dessa riktade statsbidrag för sjukskrivningsprocessen. Utskottet anser att detta borde ha redovisats i anslutning till tabellen. Vidare framkommer det i fråga om anslaget 2:1 Försäkringskassan, tabell 3.21, att Försäkringskassan tillförs 10 miljoner kronor för 2022 för att göra efterhandskontroller av ersättning för höga sjuklönekostnader som betalats ut under 2021. Enligt utskottets mening borde en hänvisning gjorts till utgiftsområde 2 där regeringen redogör för arbetet för att motverka felaktiga utbetalningar och för förslagen till fördelning av medel till myndigheter för 2022.

Utskottet har inga invändningar när det gäller de tillkännagivanden som regeringen redovisar och som bedöms slutbehandlade.

Statens budget inom utgiftsområde 10

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för 2022 inom utgiftsområde 10 enligt utskottets förslag, antar regeringens förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken och lagen om sjuklön samt antar det av utskottet framlagda lagförslaget. Riksdagen lämnar det bemyndigande som regeringen begärt. Riksdagen bifaller därmed delvis regeringens förslag till anslag och Moderaternas, Sverigedemokraternas och Centerpartiets motionsyrkanden om anslagens fördelning inom utgiftsramen, samt avslår övriga alternativa budgetförslag som förts fram i motioner.

Jämför särskilt yttrande 1 (S, MP), 2 (C), 3 (V) och 4 (L).

Propositionen

Anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Regeringen föreslår att anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. bestäms till 41 005 070 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning och arbetshjälpmedel enligt socialförsäkringsbalken och lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken (införandelagen). Anslaget får vidare användas för utgifter för boendetillägg och sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall enligt socialförsäkringsbalken. Anslaget får dessutom användas för utgifter som kan uppkomma med anledning av vissa bestämmelser i sjuklönesystemet, nämligen den s.k. sjuklönegarantin och det särskilda högriskskyddet enligt lagen (1991:1047) om sjuklön. Anslaget får även användas för utgifter för återbetalningspliktiga studiemedel som avser studerandes sjukperioder enligt studiestödslagen (1999:1395) och för utgifter för ersättning för skada orsakad av deltagare i arbetslivsriktad rehabilitering, arbetshjälpmedel m.m. Anslaget får också användas för utgifter för statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Utgifterna för rehabiliteringspenning har minskat under en längre tid. 2017 minskade utgifterna med drygt 23 procent jämfört med 2016. Under 2018 och 2019 fortsatte utgifterna att minska med 12 respektive 19 procent. Under 2020 blev utgifterna dock endast 3 procent lägre än 2019, och under första halvåret 2021 ökade utgifterna med 9 procent jämfört med motsvarande halvår 2020. Minskningen beräknas därför upphöra och utgifterna prognostiseras att utvecklas förhållandevis stabilt under prognosperioden.

Till följd av nedan redovisade förslag och aviserade förslag om att stärka försäkringsskyddet för försäkrade som är sjukskrivna beräknas anslagets utgifter sammantaget öka med ca 2 942 miljoner kronor för 2022.

Ytterligare möjlighet att skjuta upp bedömningen av arbetsförmåga mot normalt förekommande arbete

I dag gäller att fram t.o.m. dag 365 i rehabiliteringskedjan kan hänsyn tas till om det finns övervägande skäl som talar för att den försäkrade kan återgå till arbete hos sin arbetsgivare senast dag 365 (27 kap. 48 § SFB). Efter dag 365 kan den försäkrade undantas från bedömningen mot normalt förekommande arbete endast om det annars kan anses oskäligt (27 kap. 49 § SFB).

Det kan i många fall inte anses rimligt att den försäkrade får ställa om till ett annat arbete redan vid dag 365. Regeringen föreslår därför att det ska införas en möjlighet i lag att skjuta upp bedömningen av arbetsförmågan mot ett förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Om det finns särskilda skäl, ska bedömningen kunna skjutas upp t.o.m. dag 550 i sjukperioden.

Vid en avvägning mellan risken att stanna kvar i sjukförsäkringen och möjligheten att komma tillbaka till arbete hos sin ordinarie arbetsgivare anser regeringen att dag 550 får anses vara en lämplig borte tidsgräns för hur länge arbetsförmågan ska kunna bedömas mot arbete hos arbetsgivaren. Förslaget innebär även att det blir möjligt att tillämpa särskilda skäl för att skjuta upp bedömningen även inom tidsspannet 181–365 dagar i rehabiliteringskedjan.

För att tillämpa särskilda skäl krävs att det medicinska underlaget eller utredningen kan ge en välgrundad anledning att anta att återgången till arbete kan ske senast dag 550 i sjukperioden och att det finns en tidsplan för när det förväntas kunna ske. Prognosen för återgång till arbete måste vara tydlig. Även i de fall det finns begränsad kunskap om sjukdomens läkningsförlopp, som exempelvis vid post-covid, kan t.ex. betydande framsteg i den försäkrades medicinska rehabilitering också tala för att särskilda skäl är uppfyllt. Särskilda skäl bör vidare anses föreligga om den försäkrade trappar upp sin arbetstid i enlighet med tidsplanen eller om det av uppgifterna i ärendet annars finns välgrundad anledning att anta att en återgång i arbete ska kunna ske i samma omfattning som tidigare senast vid dag 550. En bedömning ska göras i varje enskilt fall.

Förslaget beräknas öka anslaget utgifter med 120 miljoner kronor för 2022.

Undantag från bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete vid uppskjuten vård eller rehabilitering

Enligt 2 kap. 5 a § socialförsäkringsbalken kan regeringen, vid extraordinära händelser i fredstid, meddela föreskrifter om undantag från vissa bestämmelser om bl.a. sjukpenning. Regeringen har bestämt att bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete efter dag 180 och dag 365 i sjukperioden ska kunna skjutas upp om den försäkrades vård eller rehabilitering har försenats på grund av effekter av sjukdomen covid-19 och övervägande skäl talar för att han eller hon kan förväntas återgå till sitt vanliga arbete i samma omfattning som före sjukfallet när vården eller rehabiliteringen

har slutförts. Bestämmelserna om detta finns i förordning (2020:711) om undantag från vissa bestämmelser om sjukpenning med anledning av sjukdomen covid-19. Bestämmelserna gäller t.o.m. den 31 december 2021.

Av Socialstyrelsens analys av smittspridningen under våren och hösten 2020 framgår att hälso- och sjukvårdens kapacitet inte räckt till för att både återhämta den normala produktionen och ta hand om de uppdämda vårdbehoven. Enligt Socialstyrelsen kommer den ökade smittspridningen under våren 2021 sannolikt att försvåra återhämtningen inom hälso- och sjukvården. Det ackumulerade vårdbehovet kommer i sin tur att resultera i ytterligare längre väntetider.

Regeringen bedömer att det kommer att ta tid innan situationen inom hälso- och sjukvården helt har normaliserats och vårdköerna kortats. Det kommer således finnas försäkrade även under 2022 som får sjukperioden förlängd på grund av nödvändiga insatser från hälso- och sjukvården eller att arbetsgivaren har behövt skjutas upp av covid-19-relaterade skäl. Undantaget från bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete vid uppskjuten vård bör därför fortsätta att gälla t.o.m. den 31 december 2022.

Regeringen föreslår därför att bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete efter dag 180 och dag 365 i sjukperioden ska kunna skjutas upp om den försäkrades vård eller rehabilitering har försenats på grund av effekter av sjukdomen covid-19 och övervägande skäl talar för att han eller hon kan förväntas återgå till sitt vanliga arbete i samma omfattning som före sjukfallet när vården eller rehabiliteringen har slutförts. För tid efter det att vården eller rehabiliteringen har slutförts ska dock undantaget från bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete inte gälla. En försening av vård eller rehabilitering ska anses vara orsakad av effekter av sjukdomen covid-19, om inte utredningen i ärendet visar något annat.

Eftersom undantaget föreslås fortsätta att gälla även om spridningen av sjukdomen covid-19 inte längre kan klassificeras som en extraordinär händelse i fredstid efter utgången av 2021 bör den reglering som finns i dag i förordningen införas i lag. Reglerna föreslås gälla t.o.m. den 31 december 2022.

Förslaget beräknas öka anslagets utgifter med 220 miljoner kronor för 2022.

Äldre försäkrade som är sjukskrivna ska få sin arbetsförmåga bedömd mot arbete hos arbetsgivaren

Regeringen föreslår att det ska införas regler i lag om att en försäkrad som har ett förvärvsarbete och som har uppnått den ålder då inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas (i dag 62 år) inte ska kunna få sin arbetsförmåga bedömd mot normalt förekommande arbete efter dag 180 i sjukperioden. Den försäkrades arbetsförmåga ska i stället bedömas mot arbete hos arbetsgivaren och mot annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne. Undantaget från bedömningen mot normalt förekommande arbete föreslås kunna gälla fram till den tidpunkt då den försäkrade tidigast kan ta ut

garantipension. Vidare ska en försäkrad som har uppnått den ålder då inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas kunna fortsätta att omfattas av undantagsregleringen även om tidpunkten för uttag av sådan pension därefter skulle senareläggas genom en författningsändring.

Enligt regeringen är det mer lönsamt för samhället att försäkrade med kort tid kvar till pension får partiell sjukpenning och fortsätter att arbeta kvar på resterande del i stället för att tvingas till en utdragen omställning till ett heltidsarbete. Samhällsekonomiska skäl talar också för att försäkrade som har en begränsad tid kvar i arbetslivet inte heller ska behöva utsättas för en osäker omställning till annat arbete. Det är särskilt viktigt att ta vara på all kompetens i bristyrken inom skola, vård och omsorg, och det finns en påtaglig risk för att äldre försäkrade som hänvisas till att söka arbete på heltid inte får något annat arbete före 65 års ålder. En omställning är enligt regeringen även svår att försvara från ett samhällsekonomiskt perspektiv. Om en äldre försäkrad nekas sjukpenning vid en bedömning mot normalt förekommande arbete kan han eller hon också känna sig tvingad att lämna arbetslivet och ta ut inkomstgrundad ålderspension. Den som tar ut inkomstgrundad ålderspension tidigt drabbas ekonomiskt eftersom den livslånga pensionen då blir lägre.

Enligt 2 kap. 14 § diskrimineringslagen (2008:576) är diskriminering på grund av ålder förbjuden när det gäller bl.a. tillgång till socialförsäkrings-systemet. Från förbudet finns undantag för tillämpning av bestämmelse i lag som föreskriver en viss ålder eller annan särbehandling på grund av ålder om särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet (2 kap. 14 b §). Enligt regeringen har den föreslagna förmånligare regleringen för försäkrade i åldersintervallet 62–65 år ett berättigat syfte samt är lämplig och nödvändig för att uppnå detta syfte. Förslaget anses därför inte stå i strid med reglerna i diskrimineringslagen.

Förslaget beräknas öka anslagets utgifter med 70 miljoner kronor för 2022.

Utökade möjligheter för försäkrade som arbetar vid behov att få sin arbetsförmåga bedömd mot behovsanställningen

I dag är timanställningar och andra tidsbegränsade anställningar vanliga anställningsformer. Reglerna för sjukförsäkringen har inte anpassats till de nuvarande förhållandena på arbetsmarknaden. Särskilt det bristande försäkringsskyddet för tidsbegränsat anställda inom t.ex. sjukvård och äldreomsorgen får enligt regeringen anses allvarligt, inte minst från smittskyddssynpunkt.

Regeringen föreslår att det införs regler i lag om att en s.k. behovsanställd försäkrad ska kunna få sin arbetsförmåga bedömd mot behovsanställningen i sjukpenningärendet, om det kan antas att den försäkrade skulle ha förvärvsarbetat om han eller hon inte hade blivit sjuk. Med behovsanställd avses, vid tillämpning av rätten till sjukpenning, en försäkrad som vid behov kallas in för att arbeta i en tidsbegränsad anställning eller som är anställd för att arbeta vid behov. Enligt förslaget ska de vanliga bestämmelserna om bedömning av

arbetsförmåga i rehabiliteringskedjan i socialförsäkringsbalken gälla om den behovsanställda omfattas av en överenskommelse om att utföra arbete under en särskilt angiven tid. En försäkrad som får arbetsförmågan bedömd mot sin behovsanställning ska således inte få sjukpenningen begränsad till högsta belopp som kan betalas ut till den som är arbetslös.

Begreppet behovsanställd ska endast användas vid bedömningen av tidsbegränsade anställningar och ska inte anses vara en anställningsform i sig. Om det inte finns ett pågående anställningsavtal och det samtidigt saknas avsikt om fortsatt arbete, ska därför den försäkrade anses vara arbetslös under förutsättning att det inte finns någon annan omständighet som talar emot en sådan bedömning. En bedömning ska göras i varje enskilt fall.

Vidare föreslås att det införs regler om att den behovsanställdes arbetsförmåga ska bedömas mot normalt förekommande arbete eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne efter dag 90 i sjukperioden. Det är enligt regeringen rimligt att begränsa tiden till dag 90 eftersom den behovsanställda i annat fall skulle få betydligt sämre möjligheter att ta del av olika arbetslivsinriktade insatser som kan erbjudas och som kan förkorta sjukskrivningen jämfört med personer som är anställda eller arbetslösa. Försäkringskassan har ansvar för att klargöra försäkrades behov av arbetslivsinriktad rehabilitering och på olika sätt stödja försäkrade för att underlätta hans eller hennes återgång till arbete.

Förslaget beräknas sammantaget öka utgifterna för detta anslag och anslaget 1:2 med 149 miljoner kronor för 2022.

Förbättrade möjligheter att bevilja partiell sjukpenning vid ojämn förläggning av arbetstiden

Regeringen föreslår att det ska införas regler i lag om att Försäkringskassan ska kunna bevilja partiell sjukpenning utifrån en annan förläggning av arbetstiden än genom jämn reducering varje dag, om en sådan förläggning inte försämrar möjligheterna till återgången till arbete.

Vissa grupper av försäkrade har behov av att få partiell sjukpenning vid ojämn förläggning av arbetstiden. För dessa personer är behovet av förläggning av arbetstiden inte en medicinsk fråga utan en fråga om vad arbetsförhållandena rent faktisk medger. I dag kan sjukpenning beviljas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån beroende på hur stor del av arbetsförmågan som är nedsatt på grund av sjukdom (27 kap. 45 § SFB). För den som har svårt att reducera sin arbetstid i lika hög utsträckning varje dag kan med nuvarande regler sjukskrivning på heltid vara det enda alternativet. Detta kan medföra att den försäkrades rehabilitering försenas. Det kan enligt regeringen handla om försäkrade som arbetar i utryckningsverksamhet som polis eller brandkår. Det finns även andra yrken där arbetsuppgifterna inte medger en jämn reducering av arbetstiden varje dag. Behovet av en annan förläggning kan också handla om ansträngande arbetsresor som gör att den försäkrades krafter räcker längre om han eller hon inte behöver åka in till

arbetet varje dag i veckan. I dessa fall kan det vara bättre för den försäkrade om arbetstiden förläggs till någon dag i veckan. Samtidigt kan en partiell sjukpenning med en mer anpassad förläggning av arbetstiden i vissa fall leda till försämrade möjligheter till återgång till arbete.

Förslaget har ingen budgetpåverkan.

Taket höjs i sjukförsäkringen

Regeringen föreslår att det högsta belopp som kan betalas ut i sjukförsäkringen höjs från 8 till 10 prisbasbelopp.

I propositionen anges att inkomstbortfallet vid sjukdom bör minskas genom ett förstärkt försäkringsskydd. De förmåner som omfattas är sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning, smittbärrpenning och ersättning från Försäkringskassan vid tvist om sjuklön.

Förslaget medför att anslagets utgifter ökar med 2 638 miljoner kronor för 2022.

Avisering om nya regler i sjukersättningen för försäkrade över 60 år

Regeringen bereder ett förslag om nya regler i sjukersättning för försäkrade som är 60 år och äldre (se vidare anslaget 1:2). Förslaget beräknas träda i kraft den 1 juli 2022 och påverkar anslaget 1:1 som därför minskas med 238 miljoner kronor för 2022.

Anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättning m.m.

Regeringen föreslår att anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättning m.m. bestäms till 41 706 400 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för aktivitets- och sjukersättning, bostadstillägg till försäkrade med aktivitets- och sjukersättning samt för kostnader för sysselsättning av vissa försäkrade med aktivitets- och sjukersättning enligt socialförsäkringsbalken och införandelagen. Anslaget får dessutom användas för utgifter för statlig ålderspensionsavgift enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Utgiftsutvecklingen påverkas i hög grad av att sjukersättning upphör att utges när den försäkrade har fyllt 65 år, i kombination med att nybeviljad ersättning är lågt i förhållande till utflödet. Det totala antalet försäkrade med aktivitets- eller sjukersättning förväntas minska under prognosperioden. År 2021 antas medelantalet vara 259 000 för att därefter minska till 238 000 år 2024.

Till följd av nedan redovisade förslag och aviserade förslag beräknas anslagets utgifter sammantaget öka med ca 2 387 miljoner kronor för 2022.

Förslag om höjt bostadstillägg och höjd garantiersättning i aktivitets- och sjukersättningen

Taket för bostadstillägg för försäkrade med aktivitets- och sjukersättning är för närvarande 5 600 kronor per månad. Många försäkrade med aktivitets- och sjukersättning har fått höjda boendekostnader som inte bostadstillägget har anpassats till. För att bostadstillägget bättre ska täcka bostadskostnaderna för de som har aktivitets- och sjukersättning föreslår regeringen att bostadskostnadstaket vid beräkningen av bostadstillägg till den som inte har fyllt 65 år ska höjas till 7 500 kronor för den som är ogift och till 3 750 kronor för den som är gift. Därmed stärks den ekonomiska tryggheten för försäkrade som drabbas av långvarigt nedsatt arbetsförmåga och den ekonomiska utsattheten minskar. Förslaget innebär att taket för bostadstillägg höjs till samma nivå som för pensionärer.

Förslaget om höjt bostadstillägg till försäkrade med aktivitets- och sjukersättning lämnas i propositionen inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom. Förslaget innebär att anslaget 1:2 ökar med 550 miljoner kronor för 2022.

Vidare anser regeringen att den ekonomiska tryggheten för försäkrade med aktivitets- och sjukersättning bör stärkas ytterligare. Regeringen föreslår att garantiersättningen för hel aktivitets- och sjukersättning ska höjas med 0,25 prisbasbelopp. Höjningen innebär att försäkrade med aktivitets- och sjukersättning i form av garantiersättning får drygt 1 000 kronor mer i garantiersättning per månad. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022. Förslaget innebär att anslaget 1:2 ökar med 1 563 miljoner kronor för 2022.

Vidare bereder regeringen ett förslag om nya regler i sjukersättningen för försäkrade över 60 år. Förslaget beräknas träda i kraft den 1 juli 2022 och ökar anslagets utgifter med 274 miljoner kronor för 2022.

Anslaget 1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning

Regeringen föreslår att anslaget 1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning bestäms till 1 351 000 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för merkostnadsersättning och handikappersättningar enligt socialförsäkringsbalken och införandelagen.

Den 1 januari 2019 infördes den nya förmånen merkostnadsersättning. Anslaget omfattar därför utgifter för merkostnadsersättning och handikappersättning. Ett beslut om handikappersättning som har fattats enligt de äldre bestämmelserna ska enligt övergångsbestämmelserna fortsätta att gälla enligt vad som föreskrivs i beslutet, dock längst till dess att beslutet skulle ha upphört att gälla eller skulle ha omprövats om de äldre bestämmelserna fortfarande hade varit tillämpliga. Det innebär att det kommer att göras en successiv överföring av utgifter mellan den delen som avser handikappersättning och den del som avser merkostnadsersättning under de kommande åren.

Ersättning för merkostnader inom vårdbidraget (utg.omr. 12 anslaget 1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag) avskaffades den 1 januari 2019 och därför

belastar merkostnader för barn med funktionsnedsättning anslaget 1:3 inom utgiftsområde 10.

Anslaget 1:4 Arbetsskadeersättningar m.m.

Regeringen föreslår att anslaget 1:4 Arbetsskadeersättningar m.m. bestäms till 2 252 000 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för arbetsskadeersättning enligt socialförsäkringsbalken samt äldre lagstiftning. Arbetsskadeersättning kan lämnas i form av bl.a. livränta till den skadade, ersättning för tandvård samt begravningshjälp och livränta till efterlevande. Anslaget får dessutom användas för utgifter för statlig ålderspensionsavgift.

Prognosen är att trenden med fallande utgifter fortsätter fram t.o.m. 2022. Därefter antas åldersgränserna för arbetsskadelivränta anpassas till de nya gränserna i ålderspensionssystemet. Detta har en höjande effekt på utgifterna för åren 2023 och 2024, varför den totala utgiftsminskningen förutsägs avstanna.

Avisering om stärkt arbetsskadeskydd

Det har visat sig att det finns begränsningar av vilka smittrisker i arbetet som omfattas av arbetsskadeförsäkringen. Enligt regeringen är det angeläget att alla som utsätts för en samhällsfarlig smitta som covid-19 i arbetsmiljön omfattas av arbetsskadeförsäkringen, oavsett yrke eller arbetsuppgift. Regeringen bereder därför ett förslag som avser att stärka arbetsskadeskyddet vid smitta av covid-19 och andra samhällsfarliga sjukdomar. Anslagets utgifter beräknas öka med 10 miljoner kronor för 2022 till följd av förslaget.

Anslaget 1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet

Regeringen föreslår att anslaget 1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet bestäms till 36 649 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för ersättningar inom det statliga personskadeskyddet enligt socialförsäkringsbalken samt äldre lagstiftning. Anslaget får också användas för utgifter för krigsskadeersättning till sjömän enligt socialförsäkringsbalken samt äldre lagstiftning. Anslaget får dessutom användas för utgifter för statlig ålderspensionsavgift enligt lagen om statlig ålderspensionsavgift.

Utgifterna för ersättning inom det statliga personskadeskyddet domineras av utgifterna för äldre skador, vilka står för cirka två tredjedelar av de totala utgifterna. De sammanlagda anslagsutgifterna väntas minska över tid, vilket främst drivs av att ersättningar enligt äldre regler fasas ut.

Anslaget 1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen

Regeringen föreslår att anslaget 1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen bestäms till 1 491 700 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag och bidrag till berörda aktörer i sjukskrivningsprocessen. Medlen avser bidrag till hälso- och sjukvården för arbetet med sjukskrivningsprocessen, bidrag till arbetsgivare för arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd samt bidrag till företagshälsovården för medicinsk service. Medlen avser även kostnader för rehabiliteringsinsatser i Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens samarbete, försäkringsmedicinska utredningar enligt lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar, finansiell samordning genom samordningsförbund samt vissa förvaltningsutgifter. Därtill avser medlen utgifter för kunskapsutveckling för sjukskrivningsprocessen och åtgärder för en effektiv sjukskrivningsprocess.

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen samarbetar för att vidta insatser som bidrar till att den som är sjukskriven återfår arbetsförmågan och kan återgå till arbete. Insatserna ska bidra till att skapa goda förutsättningar för övergång till arbetsmarknaden och förkorta tiden i sjukförsäkringen. För 2021 avsattes 700 miljoner kronor till samarbetet och dessa medel bedöms förbrukas i sin helhet. Utgifterna för 2022 beräknas till 700 miljoner kronor.

Finansiell samordning genom samordningsförbund avser att ge individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser stöd för att de ska kunna uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete. Finansiell samordning genom samordningsförbund är en frivillig samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner samt en eller flera kommuner. Vid utgången av 2018 fanns det 83 samordningsförbund som omfattade 260 av Sveriges 290 kommuner och samtliga regioner. Av resurserna till samordningsförbunden ska Försäkringskassan bidra med statens andel motsvarande hälften av medlen. Regionerna och kommunerna ska bidra med varsin fjärdedel. För 2021 uppgick de statliga medlen till 339 miljoner kronor och dessa bedöms förbrukas i sin helhet. Utgifterna för 2022 beräknas till 339 miljoner kronor.

Lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar anger att en region ska tillhandahålla försäkringsmedicinska utredningar på begäran av Försäkringskassan. Regionen har rätt till ersättning från staten för sina kostnader. Utredningarna ska tillgodose Försäkringskassans behov av att i rätt tid få tillgång till kvalificerade medicinska underlag för beslut i vissa mer svårbedömda ärenden. För 2021 avsattes 250 miljoner kronor och dessa medel bedöms förbrukas i sin helhet.

I budgetpropositionen föreslås att Socialstyrelsen ges permanent ökade medel för arbetet för att stödja och utveckla hälso- och sjukvårdens arbete med sjukskrivning och rehabilitering (utg.omr. 9). För detta arbete tillförs Socialstyrelsen 6 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2022. För 2022 minskas därför detta anslag med 6 miljoner kronor.

Av tidigare avsnitt i budgetpropositionen framgår att sedan 2006 har regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner ingått överenskommelser för att stimulera regionerna till att ge sjukskrivningsfrågan högre prioritet i hälso- och sjukvården och för att utveckla sjukskrivningsprocessen. Vidare anges där att överenskommelsen under 2021 omfattar totalt 944 miljoner

kronor och att dessa riktade statsbidrag för sjukskrivningsprocessen därefter upphör. För 2022 minskas därför detta anslag med 944 miljoner kronor.

Arbetsgivare kan få statligt bidrag för arbetsplatsinriktade rehabiliteringsinsatser enligt förordningen (2014:67) om bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd för återgång i arbete. Bidraget täcker halva kostnaden upp till 10 000 kronor per arbetstagare och år, men högst med 200 000 kronor per arbetsgivare och år. För 2021 avsattes 150 miljoner kronor och dessa medel bedöms förbrukas i sin helhet. Utgifterna för 2022 beräknas till 150 miljoner kronor.

I förordningen (2017:117) om bidrag till företagshälsovården för köp av medicinsk service finns bestämmelser om bidrag till en anordnare av företagshälsovård för dennes kostnader för köp av medicinsk service från offentliga eller privata vårdgivare. Bidraget ska täcka kostnader för att förebygga sjukskrivning samt vid sjukskrivning öka arbetstagares möjligheter att återgå till arbete. Bidraget lämnas för företagshälsovårdens kostnader för köp av sådan medicinsk service som ingår som ett led i bedömningen av en arbetstagares arbetsförmåga. För 2021 avsattes 55 miljoner kronor och 52 miljoner kronor bedöms förbrukas. Utgifterna för 2022 beräknas till 55 miljoner kronor.

Anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader

Regeringen föreslår att anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader bestäms till 282 000 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för sjuklönekostnader enligt lagen (1991:1047) om sjuklön.

Sedan 2015 finns en ersättning som kompenserar arbetsgivare som har höga sjuklönekostnader. Med anledning av pandemin har det införts särskilda och tillfälliga bestämmelser inom förmånen. För månaderna april–juli 2020 kompenserades hela den inrapporterade sjuklönekostnad som arbetsgivarna haft. För månaderna augusti t.o.m. december samma år kompenserades all sjuklönekostnad över den normala nivån. Regeringen har även beslutat att sjuklönekostnader över normal nivå ska kompenseras t.o.m. september 2021. Detta medför att anslagets omfattning ökade kraftigt under 2020 och 2021 jämfört med tidigare år. Utgiften för ersättning för höga sjuklönekostnader beräknas 2021 uppgå till 19 850 miljoner kronor. För åren 2022–2024 beräknas utgiften bli avsevärt lägre, eftersom inga pandemirelaterade regler antas gälla dessa år. En stor del av den kompensation som skulle uppkommit som utgift 2022 har redan uppkommit som utgift 2021 eftersom periodiciteten i Försäkringskassans beräkning i samband med det pandemirelaterade regelverket gjorts på månadsbasis (i regel görs beräkningen på årsbasis). Detta medför att en del av den utgift som normalt skulle ha avsett 2022 i stället avsett 2021.

Anslaget 2:1 Försäkringskassan

Regeringen föreslår att anslaget 2:1 Försäkringskassan bestäms till 9 524 366 000 kronor.

Anslaget får användas för Försäkringskassans förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för forskning inom socialförsäkringens område.

Till följd av förslag om att prövningen av arbetsförmågan för en försäkrad som vid behov kallas in för att arbeta i en tidsbegränsad anställning eller som är anställd för att arbeta vid behov ska göras mot den s.k. behovsanställningen t.o.m. dag 90 i sjukperioden, tillförs Försäkringskassan 17 miljoner kronor.

Till följd av förslag om höjt tak i sjukpenningen 2022 och aviseringen om särskilda regler för försäkrade som har som mest fem år kvar tills de uppnår en ålder då de inte längre kan få sjukersättning, ökar Försäkringskassans administrationskostnader och myndigheten tillförs 45 miljoner kronor.

Vidare föreslås att Försäkringskassan tillförs 10 miljoner kronor för att stärka arbetet med efterhandskontroller av ersättning för höga sjuklöne-kostnader som betalats ut under 2021.

Eftersom regeringen aviserar att arbetsskadeskyddet ska stärkas vid smitta av covid-19 och andra samhällsfarliga sjukdomar 2022 (anslaget 1:4 Arbets-skadeersättningar m.m.) föreslås att Försäkringskassan tillförs 2,5 miljoner kronor.

Till följd av förslaget om att införa ett nytt omställningsstudiestöd inom utgiftsområde 15 tillförs Försäkringskassan 7 miljoner kronor för införande, administration och kontroll.

Vidare kommer regeringens förslag om att påbörja införandet av en familjevecka och förmånen familjedagspenning inom utgiftsområde 12 att administreras av Försäkringskassan. Försäkringskassan tillförs 293 miljoner kronor för kostnader för utveckling av it-system och löpande administration.

Till skillnad från den tidigare aviserade reformen om etableringsjobb föreslår regeringen i denna proposition att etableringsjobb fr.o.m. första halvåret 2022 ska begränsas till arbetsgivare med kollektivavtal om etableringsjobb (utg.omr. 14). Försäkringskassans anslag minskas därför med 12 miljoner kronor.

Bemyndigande om kredit

I propositionen föreslås att regeringen får besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försäkringskassans behov av likviditet vid utbetalning av ersättning för vård i andra länder som uppgår till högst 170 miljoner kronor.

Anslaget 2:2 Inspektionen för socialförsäkringen

Regeringen föreslår att anslaget 2:2 Inspektionen för socialförsäkringen bestäms till 72 272 000 kronor.

Anslaget får användas för Inspektionen för socialförsäkringens förvaltningsutgifter.

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:4017 yrkande 1 föreslår Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) att riksdagen anvisar 5 419 000 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 10 för 2022. Motionärerna avvisar regeringens samtliga lämnade och aviserade förslag till regeländringar inom utgiftsområdet. Det centrala bör enligt motionärerna vara att ta fram reformförslag som påverkar incitamenten och uppmuntrar försäkrade som har arbetsförmåga att återvända till arbetslivet och minska statens kostnader för sjukpenning och rehabilitering. Eftersom förslagen avvisas anvisas 2 722 miljoner kronor mindre än regeringen till anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. Till anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. anvisas 2 387 miljoner kronor mindre än regeringen. Till anslaget 2:1 Försäkringskassan anvisas 310 miljoner kronor mindre än regeringen bl.a. till följd av att förslag till regeländringar inom utgiftsområdet och förslaget om att införa en familjevecka (utg.omr. 12) avvisas.

I kommittémotion 2021/22:3898 föreslår Julia Kronlid m.fl. (SD) att riksdagen anvisar 2 907 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 10 för 2022. Till anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. anvisas 30 miljoner kronor mer på grund av indirekt påverkan från andra områden. Till anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. anvisas 300 miljoner kronor mer än regeringen till följd av att arbetsmarknadsbegreppet ändras så att det stämmer överens med motsvarande regler för rätt till sjukpenning. Samtidigt minskas anslaget med 300 miljoner kronor eftersom den särskilda beräkningen för flyktingar i aktivitets- och sjukersättningen avskaffas. Till anslaget 1:3 Merkostnads- och handikappersättning anvisas 30 miljoner kronor mer till följd av förslag om stöd för rena hjälpbehov för vuxna med funktionsnedsättning. Vidare anvisas 100 miljoner kronor mer till anslaget 1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen för att stärka rehabiliteringsinsatserna mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen samt de försäkringsmedicinska utredningarna. Till anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader anvisas 193 miljoner kronor mindre än regeringen till följd av förslag om ett nytt anslag. Till anslaget 2:1 Försäkringskassan anvisas 193 miljoner kronor mindre än regeringen. Försäkringskassan tillförs medel för att stärka kompetensen att bemöta psykisk ohälsa och minska handläggningstider samtidigt som förslaget om införa en familjevecka (utg.omr. 12) avvisas. Till följd av förslaget om ett nytt anslag, sjuklön för små företag, som minskar sjuklönekostnaderna för små företag, tillförs 3 000 miljoner kronor. Motsvarande förslag finns i kommittémotion 2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. yrkandena 5 och 25 samt i motion 2021/22:2384 av Julia Kronlid yrkande 2.

Martina Johansson m.fl. (C) föreslår i kommittémotion 2021/22:4148 yrkande 1 att riksdagen anvisar 2 015 655 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 10 för 2022. Till anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. anvisas 1 284 miljoner kronor mindre än regeringen. Motionärerna avvisar regeringens förslag, utom förslaget om undantag vid bedömningen av

arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete vid uppskjuten vård eller rehabilitering, och föreslår att den bortre tidsgränsen ska återinföras. Till anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. anvisas 574 miljoner kronor mindre än regeringen eftersom det aviserade förslaget om särskilda regler för försäkrade över 60 år avvisas och den särskilda beräkningen för flyktingar i aktivitets- och sjukersättningen avskaffas. Till anslaget 2:1 Försäkringskassan anvisas 157 miljoner kronor mindre än regeringen. Försäkringskassans arbete med tidiga och förebyggande insatser stärks och förslaget om att begränsa etableringsjobben (utg.omr. 13) avstyrks. Förstärkningen till följd av förslagen inom utgiftsområdet och förslaget att införa en familjevecka (utg.omr. 12) avvisas. Till anslaget 2:2 Inspektionen för socialförsäkringen anvisas 0,9 miljoner kronor mindre än regeringen på grund av att pris- och löneomräkningen reduceras. I yrkande 2 avvisas förslagen till ändringar i socialförsäkringsbalken m.m. utom vad gäller undantag från bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete vid uppskjuten vård eller rehabilitering. Enligt motionärerna bör sjukförsäkringen bygga på tidiga rehabiliteringsinsatser och snabb återgång till arbete. Uppluckringen av rehabiliteringskedjan bör motverkas.

I partimotion 2021/22:3210 föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att riksdagen anvisar 3 790 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 10 för 2022. Till anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. anvisas 360 miljoner kronor mindre än regeringen eftersom förslaget inom utgiftsområdet och inom andra utgiftsområden medför minskade kostnader för sjukpenningen. Till anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. anvisas 1 850 miljoner kronor mer än regeringen eftersom taket och ersättningsnivån i aktivitets- och sjukersättningen höjs och arbetsmarknadsbegreppet ändras så att reglerna för aktivitets- och sjukersättning överensstämmer med reglerna för sjukpenning. Till anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader anvisas 400 miljoner kronor mindre än regeringen. Karensavdraget tas bort och arbetsgivaren ska stå för hela kostnaden. Staten ska dock stå för sjuklönen för småföretag med maximalt 15 anställda. Förslaget avlastar småföretagen ekonomiskt samtidigt som utestängningseffekterna från arbetsmarknaden begränsas. Till följd av förslaget om ett nytt anslag, Sjuklön för småföretag, tillförs 2 700 miljoner kronor. Motsvarande förslag finns i partimotion 2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkande 11 och i kommittémotion 2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 4, 9 och 25.

I kommittémotion 2021/22:4213 yrkande 1 föreslår Hans Eklin m.fl. (KD) att riksdagen till utgiftsområde 10 anvisar 2 110 800 000 kronor mindre än regeringen för 2022. Till anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. anvisas 2 637 miljoner kronor mindre än regeringen eftersom förslaget om höjt tak sjukpenningen avvisas. Till anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. anvisas 520 miljoner kronor mindre än regeringen eftersom det aviserade förslaget om särskilda regler för försäkrade över 60 år avvisas och den särskilda beräkningen för flyktingar i aktivitets- och sjukersättningen

avskaffas. Vidare införs en trygghetsersättning i aktivitets- och sjukersättningen. Till anslaget 1:6 Bidrag till sjukskrivningsprocessen anvisas 1 000 miljoner kronor mer än regeringen för en ny s.k. sjukskrivningsmiljard. Till anslaget 2:1 Försäkringskassan anvisas 40 miljoner kronor mer än regeringen för att en arbetsplatsrådgivare ska ge stöd i arbetsgivarens rehabiliteringsverksamhet och rehabiliteringen för försäkrade samt för att samordna utskick av Fritidskortet tillsammans med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor. Till följd av ett nytt anslag, Mentor för sjukskrivna, anvisas 7 miljoner kronor. Motsvarande förslag finns i partimotion 2021/22:4168 av Ebba Busch m.fl. (KD) i yrkande 31 och i kommittémotion 2021/22:4213 yrkandena 9, 14, 15 och 23.

I kommittémotion 2021/22:3948 föreslår Bengt Eliasson m.fl. (L) att riksdagen anvisar 9 628 600 000 mindre än regeringen till utgiftsområde 10 för 2022. Till anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. anvisas 8 990 miljoner kronor mindre bl.a. till följd av att regeringens förslag om höjt tak i sjukpenningen, särskilda regler för försäkrade över 62 år och ändrat beviskrav vid dag 365 avvisas. Vidare föreslås att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen återinförs och att ytterligare en karensdag införs dag 15 i sjukförsäkringen. Till anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. anvisas 574 miljoner kronor mindre än regeringen eftersom det aviserade förslaget om särskilda regler i aktivitets- och sjukersättningen för försäkrade över 60 år avvisas. Vidare föreslås att den särskilda beräkningen för flyktingar i aktivitets- och sjukersättningen avskaffas. Eftersom regeringens förslag i huvudsak avvisas och på grund av reducering av pris- och löneomräkningen anvisas 64 miljoner kronor mindre än regeringen till anslaget 2:1 Försäkringskassan. Till anslaget 2:2 Inspektionen för socialförsäkringen anvisas 0,1 miljoner kronor mindre än regeringen eftersom pris- och löneomräkningen reduceras.

Gemensamt förslag från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna

Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har under utskottets beredning justerat sina yrkanden jämfört med sina respektive motioner och lagt fram ett gemensamt förslag. Inom utgiftsområde 10 föreslår ledamöterna att anslaget 2:1 Försäkringskassan tillförs 293 miljoner kronor mindre än vad som föreslås i budgetpropositionen för 2022 till följd av att regeringens föreslagna familjevecka inte införs.

Utskottets ställningstagande

Sverige behöver en ny kurs. Riksdagen har ställt sig bakom det som finansutskottets majoritet anför i betänkande 2021/22:FiU1 s. 56 f. om riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. De riktlinjerna

gäller också som utgångspunkt för socialförsäkringsutskottets ställningstagande i detta betänkande.

Riksdagen har i enlighet med ett gemensamt förslag från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna bestämt ramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning till 97 428 457 000 kronor. Utskottet ska nu bestämma nivån på de olika anslagen inom utgiftsområdet för 2022.

Under beredningen av ärendet i utskottet har Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna lämnat ett gemensamt förslag om att riksdagen ska anvisa 293 miljoner kronor mindre till utgiftsområdet för 2022. Regeringens förslag om att påbörja införandet av en familjevecka avvisas (utg.omr. 12). Minskningen av anslaget 2:1 Försäkringskassan avser kostnaderna för utvecklingen av it-system och löpande administration till följd av förslaget.

Under 2021 har det blivit tydligt att regeringens budgetpolitik avsett att lösa samarbetsproblemen med andra partier, snarare än att lösa Sveriges samhällsproblem. Partiprestige har gått före vad som är bäst för svenska folket, vilket resulterat i en rad felprioriteringar i budgetpropositionen. Att regeringen satsar 3,5 miljarder kronor på införandet av en familjevecka i ett läge när långtidsarbetslösheten ligger på historiskt höga nivåer, är ett exempel.

Utskottet anser inte att regeringens förslag om en familjevecka ska införas. De medlen ska i stället användas till att stärka kampen mot brottsligheten, stärka välfärden samt öka stödet till föräldrar och förbättra tryggheten i förskolan. Anslaget 2:1 Försäkringskassan minskas därför med 293 miljoner kronor jämfört med vad som föreslås i budgetpropositionen för 2022.

Med det anförda ställer sig utskottet således bakom Moderaternas, Sverigedemokraternas och Kristdemokraternas gemensamma förslag när det gäller anslaget 2:1 Försäkringskassan. I övrigt tillstyrker utskottet regeringens förslag till anslagsfördelning. Övriga alternativa budgetförslag som förts fram i motioner avstyrks.

Utskottet tillstyrker därmed delvis proposition 2021/22:1 utgiftsområde 10 punkt 5 och motionerna 2021/22:4017 (M) yrkande 1, 2021/22:3898 (SD) och 2021/22:4148 (C) yrkande 1. Motionerna 2021/22:2382, (SD) yrkandena 5, och 25, 2021/22:2384 (SD) yrkande 2, 2021/22:4148 (C) yrkande 2, 2021/22:2595 (V) yrkandena 4, 9 och 25, 2021/22:3210 (V), 2021/22:3232 (V) yrkande 11, 2021/22:4213 (KD) yrkandena 1, 9, 14, 15 och 23, 2021/22:4168 (KD) yrkande 31 och 2021/22:3948 (L) avstyrks därmed.

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken och i lagen om sjuklön. Utskottet har inte heller något att invända mot regeringens förslag om bemyndigande om ekonomiska åtaganden. Utskottet tillstyrker därför proposition 2021/22:1 utgiftsområde 10 punkterna 1–4.

Till följd av att utskottet avvisar regeringens förslag om att påbörja införandet av familjeveckan kan anslaget 2:1 Försäkringskassan beräknas minska med 293 miljoner kronor även fr.o.m. 2023. De särskilda undantag

som gäller för flyktinginvandrare när det gäller kvalificeringen till sjuk- och aktivitetsersättning bör enligt utskottet avskaffas från 2023. Anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. kan därmed i förhållande till vad som anges i budgetpropositionen beräknas minska med 300 miljoner kronor fr.o.m. 2023. Förslaget om sänkt drivmedelsskatt påverkar KPI varför anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m., i förhållande till vad som anges i budgetpropositionen, beräknas minska med 50 miljoner kronor fr.o.m. 2023.

Utskottets lagförslag

Utskottet lägger i bilaga 5 fram ett förslag till lag om ändring i lagen (2021:990) om ändring i socialförsäkringsbalken. Bakgrunden till det är följande. I propositionen finns förslag till ändringar i 27 kap. 48 § socialförsäkringsbalken med ikraftträdande den 1 februari 2022. Riksdagen beslutade den 27 oktober 2021 om ändringar i samma paragraf med ikraftträdande den 1 september 2022 (prop. 2020/21:171, bet. 2021/22:SfU5, rskr. 2021/22:21), SFS 2021:990. För att samordna den lagändring som riksdagen tidigare beslutat om med regeringens lagförslag i detta ärende bör riksdagen anta utskottets lagförslag i bilaga 5.

Reservation

Mål för utgiftsområde 10, punkt 1 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Det nuvarande målet för utgiftsområde 10 har lett till att bl.a. sjukförsäkringen stramats upp. Försäkringskassan har i stället för att satsa på det förebyggande arbetet, ett mer hållbart arbetsliv och rehabilitering inriktat sig på att minska möjligheterna för den försäkrade att beviljas sjukpenning. Regeringen bör därför återkomma med förslag om att ändra målet för utgiftsområde 10 till ”att ge ekonomisk trygghet vid sjukdom och ett effektivt stöd för att försäkrade ska återfå arbetsförmågan och återgå i arbete”, och detta bör vara vägledande för regeringens styrning av Försäkringskassan och återspeglas i regleringsbrevet.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 10, punkt 2 (S, MP)

Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Teresa Carvalho (S), Emilia Töyrä (S), Björn Petersson (S) och Maria Ferm (MP) anför:

Tillsammans med resten av världen kämpar Sverige sedan ett och ett halvt år mot covid-19-pandemin. Läget är fortfarande mycket osäkert samtidigt som ekonomin återhämtar sig snabbt, fler kommer åter i arbete och nya möjligheter att lösa samhällsproblem skapas. Som framhålls i budgetpropositionen är det dags att bygga Sverige starkare, tryggare och mer hållbart än det var före krisen. Genom reformer ska takten i klimatomställningen öka, fler ska komma i arbete, köerna i sjukvården ska kortas och gängkriminaliteten ska övervinnas.

Regeringen har vidtagit omfattande åtgärder för att rädda svenska jobb och livskraftiga företag när världsekonomin kraftigt försämrades till följd av pandemin. Dessa åtgärder har tillsammans med det svenska välfärdssystemet bidragit till att hålla uppe såväl sysselsättningsgraden som arbetskrafts-deltagandet.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 10. Vårt budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Vårt samlade förslag när det gäller statens budget finns i proposition 2021/22:1. Propositionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 1 och 5 i det betänkandet. I propositionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 10.

Regeringen har inlett arbetet att reparera sjukförsäkringen. Den som är sjuk ska kunna förvänta sig ekonomisk trygghet och stöd i sin rehabilitering. Vi kan konstatera att utskottet ställer sig bakom stora delar av regeringens politik under utgiftsområde 10. Vårt budgetförslag när det gäller utgiftsområdet innebär ytterligare insatser för att göra sjukförsäkringen starkare. Vi går vidare och genomför förslag från sjukförsäkringsutredningen. Behovsanställda ska få rätt till sjukpenning, äldre nära pension ska fortsatt bedömas mot arbete hos den befintliga arbetsgivaren och den som är sjuk men som innan dag 550 med stor sannolikhet kan gå tillbaka till sitt arbete ska få rätt till sjukpenning och rehabilitering. Vi inför också en trygghetspension som ger äldre som arbetat ett långt och slitsamt arbetsliv ekonomisk trygghet fram till pensionen. Dessutom höjer vi taket i sjukförsäkringen samt bostadstillägget och garantipension i aktivitets- och sjukersättningen. Till följd av förslaget om att påbörja införandet av en familjevecka (utg.omr. 12) anvisas 293 miljoner kronor till anslaget 2:1 Försäkringskassan för utvecklingen av it-system och löpande administration.

2. Statens budget inom utgiftsområde 10, punkt 2 (C)

Martina Johansson (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 10. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Vårt samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2021/22:4121. Motionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 2 och 6 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 10. Förslaget till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 10 läggs fram i kommittémotion 2021/22:4148.

Vårt budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 10 innebär att regeringens förslag avvisas utom undantaget för bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete vid uppskjuten vård eller rehabilitering i sjukpenningen samt höjt bostadstillägg och höjd garantinivå i aktivitets- och sjukersättningen. Som en följd av detta och av att även förslag inom andra utgiftsområden avvisas, bl.a. förslaget om familjeveckan, minskas Försäkringskassans anslag. Vidare återinförs den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen och den särskilda beräkningen för flyktingar i sjuk- och aktivitetsersättningen avskaffas.

Sammantaget anvisar vi 2 015 655 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 10 för 2022.

3. Statens budget inom utgiftsområde 10, punkt 2 (V)

Ida Gabrielsson (V) anför:

I Vänsterpartiets budgetmotion, Röd politik för en grön omställning, föreslås en återstart av den svenska ekonomin efter coronapandemin. Vi vill se en stor grön och modern omställning av samhället som skapar utveckling och arbetstillfällen i hela landet. Genom vår politik skapas välfärd som kommer alla till del, från de minsta barnen på förskolan, genom skola och arbetsliv, till de äldre med behov av omsorg. Våra förslag ökar tryggheten för människor genom stärkta socialförsäkringssystem och trygga arbetsvillkor. Vi ger småföretagare bättre förutsättningar.

De senaste 30 åren har den politiska utvecklingen dominerats av nedmonteringar av vår gemensamma välfärd och våra trygghetssystem. I budgetpropositionen fortsätter satsningarna på nyliberala reformer, som privatiseringen av Arbetsförmedlingen, samtidigt som nödvändiga investeringar i reformer för jobb, klimat och ökad jämlikhet i samhället är otillräckliga.

I Sverige har 10 procent av befolkningen hela 75 procent av den samlade privata förmögenheten. I dag är beskattningen låg på kapitalinkomster och vi har ingen förmögenhetsskatt. Välfärdens underfinansiering, klimatkrisen och den höga arbetslösheten hänger samman med skattesänkningar.

Nu behövs investeringar i vår gemensamma framtid. Därför föreslår vi att det införs en skatt på stora förmögenheter och att skatten på kapitalinkomster görs progressiv och höjs för att finansiera ökade resurser till det gemensamma. Koldioxidutsläpp och arbetslöshet ska ned, den ekonomiska jämlikheten upp. Vi avsätter ca 72 miljarder kronor mer än regeringen på reformer som syftar till att påskynda den gröna omställningen, stärka landsbygden och kommunsektorn samt rusta upp trygghetssystemen och sjukvården.

Som en del av den överenskommelse Vänsterpartiet ingick med regeringen om framtida samarbetsformer och kraftigt höjda pensioner för de sämst ställda pensionärerna, och eftersom regeringen i sin budgetproposition lagt in Vänsterpartiets förslag om förbättringar i sjukförsäkringen som den s.k. Arne-pensionen, höjda ersättningar och om borttagen s.k. funkisskatt, stödde Vänsterpartiet i andra hand regeringens förslag i fråga om ramarna för statens budget 2022 framför förslaget från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Vänsterpartiet önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 10. Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 10 är en del av vårt budgetalternativ som är en helhet.

Vänsterpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2021/22:3278. Motionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 3 och 7 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 10. Förslaget till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 10 läggs fram i partimotion 2021/22:3278. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

Ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen höjs för att stärka den ekonomiska tryggheten. Vidare ändras arbetsmarknadsbegreppet i sjuk- och aktivitetsersättningen så att det stämmer överens med motsvarande regler för rätt till sjukpenning. Detta medför ökade kostnader för sjuk- och aktivitetsersättning och minskade kostnader för sjukpenning. Vidare tas karensavdraget bort. För mindre företag bör dock staten stå för sjuklönekostnaderna med en nedtrappning för upp till 15 anställda. Det införs därför ett nytt anslag, Sjuklön för småföretag.

Sammantaget anvisar vi 3 790 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 10 för 2022.

4. Statens budget inom utgiftsområde 10, punkt 2 (L)

Bengt Eliasson (L) anför:

Sedan coronapandemins utbrott har världsekonomin befunnit sig i en djup kris. Det svenska näringslivet står i grunden starkt efter krisen. Samtidigt har de strukturella problemen som Sverige hade före pandemin förstärkts. Utmaningar i form av bl.a. en kunskapsskuld i den svenska skolan i sviterna av pandemin, historiskt hög långtidsarbetslöshet, eskalerad gängkriminalitet och ett växande utanförskap har lämnats vind för våg under mandatperioden. För att vända utvecklingen behövs en kraftfull, liberal reformagenda som svarar mot de utmaningar Sverige står inför.

Liberalerna lägger fram en budget och en reformagenda som ger Sverige en stark kunskapsskola för alla, som rivstartar arbetet för att betala av den integrationsskuld som allt för länge har tillåtits växa, och som ger Sverige förutsättningar att bli världens första klimatneutrala välfärdsland. Därtill tillför vi en kraftig förstärkning till hela rättskedjan, stärker arbetslinjen i bidragssystemen, sänker skatten på arbete och sparande och stärker svenskt innovations- och företagsklimat.

Det är positivt att riksdagens beslut om ramarna för statens budget 2022 innebär en mindre rödgrön politik för Sverige. Inom viktiga områden genomförs kursomläggningar i liberal och borgerlig riktning, vilket välkomnas. Samtidigt finns det inslag i budgeten som Liberalerna inte ställt sig bakom.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Liberalerna önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 10. Liberalernas förslag inom utgiftsområde 10 är en del av vårt budgetalternativ som är en helhet.

Liberalernas förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2021/22:4181. Motionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 4 och 8 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 10. Förslaget till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 10 läggs fram i utgiftsområdesmotion 2021/22:3948. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

Regeringens förslag när det gäller höjt tak i sjukpenningen, särskilda reglerna för försäkrade över 62 år, ändrat beviskrav vid dag 365 och särskilda regler i sjuk- och aktivitetsersättningen för försäkrade över 60 år avvisas. Eftersom förslagen avvisas minskas anslagen för Försäkringskassan. Vidare avskaffas den särskilda beräkningen för flyktingar i sjuk- och aktivitetsersättningen. Vidare införs ytterligare en karensdag i sjukförsäkringen dag 15 och den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen återinförs.

Sammantaget anvisar vi 9 628 600 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 10 för 2022.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:1 Budgetpropositionen för 2022 utgiftsområde 10:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.1, 3.9, 3.10 och 3.11).
2. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.2 och 3.11).
3. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön (avsnitt 2.3 och 3.9).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2022 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försäkringskassans behov av likviditet vid utbetalning av ersättning för vård i andra länder som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 170 000 000 kronor (avsnitt 3.13.8).
5. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2022 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning enligt tabell 1.1.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad kompetens och stärkt stöd vid psykisk ohälsa och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om humanare bedömning för rätten till aktivitetsersättning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkludera hjälpbehov i ersättning till vuxna med funktionshinder och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om ändringar i målet för utgiftsområde 10 till ”att ge ekonomisk trygghet vid sjukdom och ett

effektivt stöd för att individen ska återfå arbetsförmågan och återgå i arbete” och låta det vägleda Försäkringskassans regleringsbrev och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen beslutar att karensavdraget ska avskaffas.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetsmarknadsbegreppet i sjuk- och aktivitetsersättningen ska ändras enligt betänkandet En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69) och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen beslutar att taket i sjuk- och aktivitetsersättningen ska höjas till tio prisbasbelopp och ersättningsnivån ska höjas till 70 procent av antagandeinkomsten.

2021/22:3210 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur ensamföretag ska kunna få ett skydd som är mer likt det anställda har vid arbetslöshet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3898 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:3948 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:4017 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:4148 av Martina Johansson m.fl. (C):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2. Riksdagen avslår de delar av regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (regeringens förslag 1) som rör ändringar i sjukförsäkringen för ökad trygghet och flexibilitet, förutom vad gäller undantag från bedömningen mot normalt förekommande arbete vid uppskjuten vård eller rehabilitering, och som beskrivs i kapitel 3.11 i regeringens proposition.

2021/22:4168 av Ebba Busch m.fl. (KD):

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny sjukskrivningsmiljard och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny sjukskrivningsmiljard och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett pilotprojekt med arbetsplatsrådgivare som stöd för arbetsgivaren i rehabiliteringsfrågor och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett pilotprojekt med en mentor som stöd för den enskilde i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en trygghetsersättning och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Anslag för 2022 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Tusental kronor

Anslag		Regeringens förslag				Avvikelse från regeringen		
		M	SD	C	V	KD	L	
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	41 005 070	-2 722 000	-30 000	-1 283 800	-360 000	-2 637 400	-8 990 000
1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	41 706 400	-2 387 000	±0	-574 400	1 850 000	-520 400	-574 400
1:3	Merkostnadsersättning och handikappersättning	1 351 000	±0	30 000	±0	±0	±0	±0
1:4	Arbetsskadeersättningar m.m.	2 252 000	±0	±0	±0	±0	±0	±0
1:5	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	36 649	±0	±0	±0	±0	±0	±0
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	1 491 700	±0	100 000	±0	±0	1 000 000	±0
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	282 000	±0	±0	±0	-400 000	±0	±0
2:1	Försäkringskassan	9 524 366	-310 000	-193 000	-157 361	±0	40 000	-64 100
2:2	Inspektionen för socialförsäkringen	72 272	±0	±0	-94	±0	±0	-100
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>								
99:1	Sjuklön för små företag	±0	±0	3 000 000	±0	2 700 000	±0	±0
99:2	Mentorer för sjukskrivna	±0	±0	±0	±0	±0	7 000	±0
Summa för utgiftsområdet		97 721 457	-5 419 000	2 907 000	-2 015 655	3 790 000	-2 110 800	-9 628 600

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Anslag för 2022 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Förslaget till beslut överensstämmer med regeringens förslag utom när det gäller anslaget 2:1.

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	±0	41 005 070
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	±0	41 706 400
1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning	±0	1 351 000
1:4 Arbetsskadeersättningar m.m.	±0	2 252 000
1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	±0	36 649
1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen	±0	1 491 700
1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader	±0	282 000
2:1 Försäkringskassan	-293 000	9 231 366
2:2 Inspektionen för socialförsäkringen	±0	72 272
Summa för utgiftsområdet	-293 000	97 428 457

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken

dels att 10 kap. 11 §, 12 kap. 25, 27 och 30 §§, 13 kap. 33 §, 25 kap. 5 §, 26 kap. 27 och 31 §§, 27 kap. 1, 46, 48 och 49 §§, 28 kap. 11 § och 35 kap. 18 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 27 kap. 16 a och 49 a–49 e §§, och närmast före 27 kap. 16 a, 49 a, 49 b och 49 d §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Förslagen lydelse

10 kap.11 §¹

Det som i denna balk i övrigt eller i annan författning föreskrivs om sjukpenning enligt 25–28 kap. gäller i tillämpliga delar även i fråga om graviditetspenning, med undantag av bestämmelserna i

– 25 kap. 5 § om bortseende från inkomst av anställning och annat förvärvsarbete överstigande 8,0 prisbasbelopp,

– 27 kap. 5 § om ersättning för merutgifter,

– 27 kap. 27 §, 27 a § och 28 b § första stycket om karensavdrag och karensdagar,

– 27 kap. 29–33 a §§ om karenstid, och

– 28 kap. 7 § 2 om beräkningsunderlag för sjukpenning på fortsättningsnivån.

Vid beräkning av graviditetspenning ska det vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten bortses från inkomst av anställning och annat förvärvsarbete till den del summan av dessa inkomster överstiger 7,5 prisbasbelopp. Det ska vid denna beräkning i första hand bortses från inkomst av annat förvärvsarbete.

För hel graviditetspenning motsvarar ersättningsnivån beräkningsunderlaget för sjukpenning på normalnivån enligt 28 kap. 7 § 1 grundat på en sjukpenninggrundande inkomst beräknad enligt första och andra styckena.

12 kap.25 §²

När föräldrapenning ska lämnas på sjukpenningnivån ska ersättningen beräknas enligt bestämmelserna om sjukpenning på normalnivån och sjukpenninggrundande inkomst i 25, 26 och 28 kap., med undantag av bestämmelserna i

– 25 kap. 5 § om bortseende från inkomst av anställning och annat förvärvsarbete överstigande 8,0 prisbasbelopp,

– 26 kap. 19–22 §§ om beräkning i vissa fall,

¹ Senaste lydelse 2018:647.

² Senaste lydelse 2017:1305.

- 28 kap. 7 § 2 om beräkningsunderlaget för sjukpenning på fortsättningsnivån, och
- 28 kap. 12–18 §§ om arbetstidsberäknad sjukpenning.

27 §³

Om en förälders sjukpenninggrundande inkomst har sänkts sedan den tid som avses i 26 kap. 15 § (SGI-skyddad tid för föräldraledighet) har gått ut, ska föräldrapenningen till dess att barnet fyller två år beräknas lägst på grundval av

1. den sjukpenninggrundande inkomst som gällde innan sänkningen skedde, eller
2. den högre inkomst som löneavtal därefter föranleder.

Första stycket gäller all föräldrapenning som lämnas till föräldern, när han eller hon avstår från förvärsarbete för vård av barn under den tid som anges där.

Skulle den sjukpenninggrundande inkomsten som gällde innan sänkningen skedde ha överstigit 8,0 prisbasbelopp, om inkomsten alltså hade beräknats utan begränsningen i 25 kap. 5 § andra stycket första meningen, tillämpas det beräkningssätt som anges i 26 §.

Skulle den sjukpenninggrundande inkomsten som gällde innan sänkningen skedde ha överstigit 10,0 prisbasbelopp, om inkomsten alltså hade beräknats utan begränsningen i 25 kap. 5 § andra stycket första meningen, tillämpas det beräkningssätt som anges i 26 §.

30 §⁴

Har efter tid som avses i 26 kap. 15 § (SGI-skyddad tid för föräldraledighet) sänkning inte skett av den sjukpenninggrundande inkomst som avses i 25 kap. på grund av att den årliga inkomsten överstiger 8,0 prisbasbelopp, gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 25–29 §§.

Har efter tid som avses i 26 kap. 15 § (SGI-skyddad tid för föräldraledighet) sänkning inte skett av den sjukpenninggrundande inkomst som avses i 25 kap. på grund av att den årliga inkomsten överstiger 10,0 prisbasbelopp, gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 25–29 §§.

13 kap.33 §⁵

Tillfällig föräldrapenning beräknas enligt bestämmelserna om sjukpenning på normalnivån och sjukpenninggrundande inkomst i 25–28 kap. samt 34–38 §§ i detta kapitel, dock med undantag av bestämmelserna i

- 25 kap. 5 § om bortseende från inkomst av anställning och annat förvärsarbete överstigande 8,0 prisbasbelopp,
- 25 kap. 5 § om bortseende från inkomst av anställning och annat förvärsarbete överstigande 10,0 prisbasbelopp,

– 27 kap. 27 §, 27 a § och 28 b § första stycket om karensvdrag och karensdagar,

– 27 kap. 29–33 a §§ om karenstid, och

– 28 kap. 7 § 2 om beräkningsunderlag för sjukpenning på fortsättningsnivån.

Vid beräkning av tillfällig föräldrapenning ska det vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten bortses från inkomst av anställning och annat förvärsarbete till den del summan av dessa inkomster överstiger 7,5 prisbasbelopp. Det ska vid denna beräkning i första hand bortses från inkomst av annat förvärsarbete.

För hel tillfällig föräldrapenning motsvarar ersättningsnivån föräldrarnas beräkningsunderlag för sjukpenning på normalnivån enligt 28 kap. 7 § 1 grundat på en

³ Senaste lydelse 2017:1305.

⁴ Senaste lydelse 2017:1305.

⁵ Senaste lydelse 2018:647.

sjukpenninggrundande inkomst beräknad enligt första och andra styckena (beräkningsunderlaget).

25 kap.

5 §⁶

När sjukpenninggrundande inkomst beräknas ska inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete var för sig beräknas och avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkningen ska det bortses från inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete till den del summan av dessa överstiger 8,0 prisbasbelopp. Det ska därvid i första hand bortses från inkomst av annat förvärvsarbete.

Vid beräkningen ska det bortses från inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete till den del summan av dessa överstiger 10,0 prisbasbelopp. Det ska därvid i första hand bortses från inkomst av annat förvärvsarbete.

26 kap.

27 §⁷

För en försäkrad som avses i 26 § ska den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas på grundval av lönen närmast före pensionsavgången. Om den försäkrade inte har för avsikt att förvärvsarbete i samma omfattning som tidigare, ska den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas på grundval av den inkomst han eller hon kan antas få av arbete som svarar mot arbetsutbudet. Vid beräkningen ska det iakttas att den sjukpenninggrundande inkomsten inte får överstiga 8,0 prisbasbelopp.

Vid beräkningen ska den försäkrades inkomst minskas med tjänstepensionen. Minskningen får dock inte leda till att en försäkrad som är endast delvis arbetslös får lägre sjukpenninggrundande inkomst än om beräkningen skulle ha gjorts enligt 25 §.

För en försäkrad som avses i 26 § ska den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas på grundval av lönen närmast före pensionsavgången. Om den försäkrade inte har för avsikt att förvärvsarbete i samma omfattning som tidigare, ska den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas på grundval av den inkomst han eller hon kan antas få av arbete som svarar mot arbetsutbudet. Vid beräkningen ska det iakttas att den sjukpenninggrundande inkomsten inte får överstiga 10,0 prisbasbelopp.

31 §⁸

Omräkningen ska göras med den procentuella förändringen i det allmänna prisläget räknad från det senast fastställda talet för konsumentprisindex jämfört med motsvarande tal tolv månader dessförinnan. En omräkning som innebär en sänkning av den sjukpenninggrundande inkomsten ska inte beaktas.

Den sjukpenninggrundande inkomsten får aldrig fastställas till ett belopp som överstiger 8,0 prisbasbelopp.

Den sjukpenninggrundande inkomsten får aldrig fastställas till ett belopp som överstiger 10,0 prisbasbelopp.

⁶ Senaste lydelse 2017:1305.

⁷ Senaste lydelse 2017:1305.

⁸ Senaste lydelse 2017:1305.

27 kap.**1 §⁹**

- I detta kapitel finns bestämmelser om
- rätten till sjukpenning i 2–8 §§,
 - samordning med sjuklön i 9 §,
 - sjukpenning för anställda och vissa andra vid kortare sjukdomsfall, m.m. i 10–16 §§,
 - sjukpenning för anställda och vissa andra vid kortare sjukdomsfall, m.m. i 10–16 a §§,
 - sjukanmälan i 17 och 18 §§,
 - ersättningsnivåer i 19 §,
 - förmånstiden och karens i 20–38 §§,
 - allmänt högriskskydd i 39 och 39 a §§,
 - särskilt högriskskydd i 40–44 §§,
 - förmånsnivåer och arbetsförmåga i 45 §,
 - bedömning av arbetsförmågans nedsättning (rehabiliteringskedjan) i 46–55 b §§,
- och
- arbetsgivarinträde m.m. i 56–61 §§.

Behovsanställda**16 a §**

Med behovsanställd avses i detta kapitel en försäkrad som vid behov kallas in för att arbeta i en tidsbegränsad anställning eller som är anställd för att arbeta vid behov.

Sjukpenning till en försäkrad i egenskap av behovsanställd lämnas under de första 90 dagarna i sjukperioden endast under förutsättning att det kan antas att den försäkrade skulle ha förvärvat arbetat om han eller hon inte hade varit sjuk.

46 §

Vid bedömningen av om arbetsförmågan är nedsatt ska det beaktas om den försäkrade på grund av sjukdomen inte kan utföra sitt vanliga arbete eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder honom eller henne.

Om den försäkrade på grund av sjukdomen behöver avstå från förvärvsarbete under minst en fjärdedel av sin normala arbetstid en viss dag, ska hans eller hennes arbetsförmåga anses nedsatt i minst motsvarande grad den dagen.

Vid bedömningen av i vilken omfattning arbetsförmågan är nedsatt enligt 45 § 2–4 gäller att arbetstiden varje dag ska minska i motsvarande grad eller, om arbetstiden förläggs på ett annat sätt, att arbetstidens förläggning inte får försämra möjligheterna till återgång i arbete.

48 §¹⁰

Från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 180 dagar ska det dessutom beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom

1. sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, eller

⁹ Senaste lydelse 2018:647.

¹⁰ Senaste lydelse 2021:160.

2. annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne.

Vid bedömningen tillämpas 47 § andra stycket.

Den försäkrades arbetsförmåga ska, trots det som sägs i första stycket, från och med den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga under 180 dagar bedömas enligt 46 och 47 §§ om

1. övervägande skäl talar för att den försäkrade kan återgå till arbete som avses i 46 och 47 §§ före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 365 dagar, *eller*

2. det i annat fall kan anses oskäligt att bedöma den försäkrades arbetsförmåga enligt första stycket.

1. övervägande skäl talar för att den försäkrade kan återgå till arbete som avses i 46 och 47 §§ före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 365 dagar,

2. det finns särskilda skäl som grundas på att den försäkrade kan förväntas återgå till arbete som avses i 46 och 47 §§ före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 550 dagar, *eller*

3. det kan anses oskäligt att bedöma den försäkrades arbetsförmåga enligt första stycket.

49 §¹¹

Från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 365 dagar ska det, *om det inte kan anses oskäligt*, beaktas om han eller hon har sådan förmåga som avses i 48 § första stycket.

Vid bedömningen tillämpas 47 § andra stycket.

Från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 365 dagar ska det beaktas om han eller hon har sådan förmåga som avses i 48 § första stycket.

Den försäkrades arbetsförmåga ska, trots det som sägs i första stycket, från och med den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga under 365 dagar bedömas enligt 46 och 47 §§ om

1. det finns särskilda skäl som grundas på att den försäkrade kan förväntas återgå till arbete som avses i 46 och 47 §§ före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 550 dagar, *eller*

2. det kan anses oskäligt att bedöma den försäkrades arbetsförmåga enligt 48 § första stycket.

Undantag vid försenad vård eller rehabilitering

49 a §

Om den försäkrades vård eller rehabilitering har försenats på grund av effekter av sjukdomen covid-19 och övervägande skäl talar för att han eller hon kan förväntas återgå i sitt vanliga arbete i samma omfattning som före sjukfallet när vården eller rehabiliteringen har slutförts, gäller inte bestämmelserna om bedömning av arbetsförmågans nedsättning i 48 och 49 §§. För

¹¹ Senaste lydelse 2021:160.

en försäkrad som är arbetstagare ska annat tillgängligt arbete hos arbetsgivaren likställas med den försäkrades vanliga arbete.

För tid efter det att vården eller rehabiliteringen har slutförts gäller dock 48 och 49 §§.

En försening av vård eller rehabilitering ska anses vara orsakad av effekter av sjukdomen covid-19, om inte utredningen i ärendet visar något annat.

Bedömningen för behovsanställda

49 b §

För en behovsanställd försäkrad ska arbetsförmågan bedömas mot sådant arbete som avses i 46 § första stycket.

Från och med den tidpunkt då den behovsanställda har haft nedsatt arbetsförmåga under 90 dagar ska det dessutom beaktas om den behovsanställda har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom

1. sådant förtjänsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, eller
2. annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne.

Vid bedömningen tillämpas 47 § andra stycket.

49 c §

Om den behovsanställda omfattas av en överenskommelse om att utföra arbete under en särskilt angiven tid, gäller för den tiden bestämmelserna om bedömning av arbetsförmåga i 46–49 §§ i stället för vad som anges i 49 b §.

Undantag för vissa försäkrade som har rätt till inkomstgrundad ålderspension

49 d §

Bestämmelserna i 48 och 49 §§ gäller inte för en försäkrad som har ett förtjänsarbete och som har uppnått den ålder då inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas.

För en försäkrad som avses i första stycket gäller bestämmelserna om bedömning av arbetsförmåga i 46 och 47 §§. Från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 180 dagar ska det via bedömningen dessutom beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon

kan försörja sig själv genom annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne.

Sjukpenning med stöd av andra stycket kan som längst lämnas fram till den tidpunkt då den försäkrade tidigast kan ta ut garantipension.

49 e §

Den som har uppnått den ålder då inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas ska omfattas av regleringen i 49 d § även om tidpunkten för uttag av sådan pension därefter skulle senareläggas genom en författningsändring.

28 kap.

11 §¹²

Till den del den försäkrade är arbetslös lämnas hel sjukpenning med högst 543 kronor om dagen. Detta gäller dock inte sjukpenning som avses i 27 kap. 6 §.

Till den del den försäkrade är arbetslös lämnas hel sjukpenning med högst 543 kronor om dagen. Detta gäller dock inte sjukpenning som avses i 27 kap. 6 eller 16 a §.

35 kap.

18 §¹³

Garantinivån för hel sjukersättning från och med den månad då den försäkrade fyller 30 år motsvarar för år räknat 2,53 prisbasbelopp.

Garantinivån för hel sjukersättning från och med den månad då den försäkrade fyller 30 år motsvarar för år räknat 2,78 prisbasbelopp.

19 §¹⁴

Garantinivån för hel sjukersättning till och med månaden före den månad då den försäkrade fyller 30 år samt för hel aktivitetsersättning motsvarar för år räknat

– 2,23 prisbasbelopp till och med månaden före den månad då den försäkrade fyller 21 år,

– 2,28 prisbasbelopp från och med den månad då den försäkrade fyller 21 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 23 år,

– 2,33 prisbasbelopp från och med den månad då den försäkrade fyller 23 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 25 år,

– 2,38 prisbasbelopp från och med den månad då den försäkrade fyller 25 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 27 år,

– 2,43 prisbasbelopp från och med den månad då den försäkrade fyller 27 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 29 år, samt

– 2,48 prisbasbelopp till och med månaden före den månad då den försäkrade fyller 21 år,

– 2,53 prisbasbelopp från och med den månad då den försäkrade fyller 21 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 23 år,

– 2,58 prisbasbelopp från och med den månad då den försäkrade fyller 23 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 25 år,

– 2,63 prisbasbelopp från och med den månad då den försäkrade fyller 25 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 27 år,

– 2,68 prisbasbelopp från och med den månad då den försäkrade fyller 27 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 29 år, samt

¹² Senaste lydelse 2015:453.

¹³ Senaste lydelse 2017:1306.

¹⁴ Senaste lydelse 2017:1306.

– 2,48 prisbasbelopp från och med den månad då den försäkrade fyller 29 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 30 år.

– 2,73 prisbasbelopp från och med den månad då den försäkrade fyller 29 år till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 30 år.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022 i fråga om 10 kap. 11 §, 12 kap. 25, 27 och 30 §§, 13 kap. 33 §, 25 kap. 5 §, 26 kap. 27 och 31 §§, 27 kap. 49 a § och 35 kap. 18 och 19 §§ och i övrigt den 1 februari 2022.

2. De nya bestämmelserna om sjukpenning i 27 och 28 kap. tillämpas även på sjukperioder som har påbörjats före ikraftträdandet. Bestämmelserna tillämpas dock första gången vid prövning av rätt till ersättning för dagar från och med ikraftträdandet.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förmåner som avser tid före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken¹
dels att 27 kap. 49 a § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 27 kap. 49 a § ska utgå.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.
 2. Den upphävda paragrafen gäller dock fortfarande för sjukpenning som avser tid före utgången av 2022.

¹ Senaste lydelse av
27 kap. 49 a § 2021:000
rubriken närmast före 27 kap. 49 a § 2021:000.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön

Härigenom föreskrivs att 23 § lagen (1991:1047) om sjuklön ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §¹

Ersättning enligt 20 § lämnas med skäligt belopp, dock med högst ett belopp som för dag utgör en trehundra-~~s~~extiofemtedel av 80 procent av en sjukpenninggrundande inkomst som uppgår till 8,0 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Ersättning enligt 20 § lämnas med skäligt belopp, dock med högst ett belopp som för dag utgör en trehundra-~~s~~extiofemtedel av 80 procent av en sjukpenninggrundande inkomst som uppgår till 10,0 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om ersättning som avser tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2017:1307.

BILAGA 5

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2021:990) om
ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 27 kap. 48 § socialförsäkringsbalken i stället för lydelsen enligt lagen (2021:990) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2021:990

Föreslagen lydelse

27 kap.

48 §

Från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 180 dagar ska det dessutom beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom

1. förvärvsarbete i en sådan angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, eller

2. annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne.

Vid bedömningen tillämpas 47 § andra stycket.

Den försäkrades arbetsförmåga ska, trots det som sägs i första stycket, från och med den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga under 180 dagar bedömas enligt 46 och 47 §§ om

1. övervägande skäl talar för att den försäkrade kan återgå till arbete som avses i 46 och 47 §§ före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 365 dagar, eller

2. det i annat fall kan anses oskäligt att bedöma den försäkrades arbetsförmåga enligt första stycket.

1. övervägande skäl talar för att den försäkrade kan återgå till arbete som avses i 46 och 47 §§ före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 365 dagar,

2. det finns särskilda skäl som grundas på att den försäkrade kan förväntas återgå till arbete som avses i 46 och 47 §§ före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 550 dagar, eller

3. det kan anses oskäligt att bedöma den försäkrades arbetsförmåga enligt första stycket.